

RÈGIM FISCAL DE L'EMPRESA

DIPLOMATURA EN CIÈNCIES EMPRESARIALS

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

Curs 1996/97

OBJECTIUS

L'objectiu de l'assignatura és que l'alumne assoleixi un grau de coneixements suficients sobre la incidència de la fiscalitat en el desenvolupament normal de les activitats empresarials i professionals.

Amb aquesta finalitat la docència tindrà un contingut eminentment pràctic i un desplegament el més ajustat possible a una visió dinàmica de l'activitat empresarial.

Les explicacions docents es complementaran al llarg del curs amb supòsits pràctics resolts i comentats que es lliuraran periòdicament a mesura que es desenvolupa el programa. Així restarà garantida la seva actualització.

1a. PART. INTRODUCCIÓ.

TEMA 1. ELS PRINCIPIS CONSTITUCIONALS DE LA IMPOSICIÓ. El principi de legalitat. Els principis constitucionals de naturalesa material de la imposició: La capacitat econòmica i la justícia del sistema fiscal; els principis d'igualtat, progressivitat i no confiscatorietat.

TEMA 2. ESTRUCTURA DEL SISTEMA FISCAL ESPANYOL. La delimitació jurídica del concepte de tribut i la seva tipologia: contribucions especials, taxes i impostos. Estructura i evolució històrica de la imposició directa i indirecta. La distribució territorial del poder i de les potestats tributàries. Desenvolupament i incidència de l'harmonització comunitària.

TEMA 3. ESTRUCTURA JURÍDICA INTERNA DELS TRIBUTS. El fet imposable i els seus elements configuradors. Subjectes passius i responsables. Concepte, mètodes i procediments de determinació de la base imposable. Els conceptes de quota i deute tributaris.

TEMA 4. EMPRESARI, ACTIVITAT EMPRESARIAL I FISCALITAT. Els conceptes d'empresari, de professional i de les activitats empresarials i professionals en les normes reguladores dels diferents tributs. L'empresari com a subjecte passiu dels diferents tributs. El paper de l'empresari dins el procediment de gestió tributària.

2a. PART. L'INICI D'UNA ACTIVITAT EMPRESARIAL.

TEMA 5. INCIDÈNCIA FISCAL DE LES FORMES JURÍDIQUES ADOPTADES PER A L'EXERCICI D'UNA ACTIVITAT EMPRESARIAL. El concepte d'empresari individual. Les entitats sense personalitat jurídica. L'afectació patrimonial a l'exercici d'una activitat empresarial. Efectes fiscals de la constitució d'una societat. El principi comunitari de lliure establiment i l'impost sobre operacions societàries. Efectes impositius de les aportacions no monetàries a la constitució de societats. Residència i domicili fiscal.

TEMA 6. L'IMPOST MUNICIPAL SOBRE ACTIVITATS ECONÒMIQUES. Estructura interna de l'impost i procediment de determinació del deute tributari.

TEMA 7. LA DECLARACIÓ CENSAL. L'exercici de les opcions fiscals i la seva incidència a les obligacions tributàries. El número d'identificació fiscal. La declaració d'inici d'activitat a efectes de l'IVA.

TEMA 8. EL FINANÇAMENT EXTERN DE L'ACTIVITAT EMPRESARIAL. L'accés al crèdit extern i la fiscalitat. El règim de retenció sobre els interessos. Tractament fiscal de l'arrendament financer. El finançament d'origen exterior i la fiscalitat espanyola. Incidència fiscal de la subcapitalització.

3a. PART. L'EXERCICI DE L'ACTIVITAT EMPRESARIAL.

TEMA 9. LES OPERACIONS REALITZADES PELS EMPRESARIS I L'IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT (I). Delimitació conceptual dels diferents fets imposables i de les operacions exemptes: lliuraments de béns i prestacions de serveis; adquisicions i lliuraments intracomunitaris; importacions i exportacions. Les operacions immobiliàries. Els criteris de fixació al territori dels diferents fets imposables. El meritament.

TEMA 10. LES OPERACIONS REALITZADES PELS EMPRESARIS I L'IMPOST SOBRE EL VALOR AFEGIT (II). La repercussió tributària: determinació de la base imposable i dels tipus impositius; extensió subjectiva de l'obligació de repercussió. Formalització de la repercussió: la factura i els seus requisits de caràcter fiscal. L'assentament als llibres registre de les operacions realitzades. Implicacions fiscals de l'impagament de les factures i de l'anul·lació d'operacions.

TEMA 11. EL PROCEDIMENT DE LIQUIDACIÓ DE L'IVA PEL RÈGIM GENERAL. Els períodes liquidatoris. Procediment general de liquidació: delimitació de l'IVA suportat deduïble: les regles de la prorrata; problemàtica entorn a l'adquisició de béns d'inversió. La compensació i devolució.

TEMA 12. ELS PROCEDIMENTS ESPECIALS DE L'IVA (I). El règim especial de l'agricultura, ramaderia i pesca: delimitació objectiva i subjectiva; les compensacions; obligacions formals. El règim especial del recàrrec d'equivalència:

delimitació objectiva i subjectiva; el recàrrec d'equivalència; obligacions formals. El règim simplificat: delimitació objectiva i subjectiva; la seva coordinació amb el règim d'Estimació Objectiva per signes, índexs i mòduls a l'IRPF; procediment de determinació de la quota tributària; la regularització de la quota tributària i les obligacions formals.

TEMA 13. ELS PROCEDIMENTS ESPECIALS DE L'TVA (II). El règim especial de determinació proporcional de bases imposables: delimitació de l'àmbit d'aplicació i procediment. El règim especial de les agències de viatge. El règim especial dels béns usats, objectes d'art, de col·lecció i antiguitats.

TEMA 14. LES OPERACIONS SOTMESAS A IMPOSTOS ESPECIALS. Tipologia, estructura i procediments d'imposició. L'harmonització comunitària. L'impost especial sobre béns immobles propietat de societats no residents.

TEMA 15. EL FINANÇAMENT DE LES OPERACIONS COMERCIALS. Imposició sobre les lletres de canvi i els documents que compleixen una funció de gir a l'IAJD. Problemàtica fiscal entorn a les vendes a terminis: el crèdit a comprador i la imposició.

TEMA 16. LA IMPOSICIÓ SOBRE EL FACTOR TREBALL. Delimitació conceptual. Retribucions exemptes. Retribucions monetàries i en espècie. Règim de retencions i ingressos a compte.

4a. PART. LA IMPOSICIÓ SOBRE EL BENEFICI DE L'ACTIVITAT EMPRESARIAL.

TEMA 17. L'IMPOST SOBRE SOCIETATS (I). Delimitació de l'àmbit d'aplicació. El règim general: procediment de determinació de la base imposable; Criteris de valoració; Criteris temporals d'imputació d'ingressos i despeses; Problemàtica fiscal de les amortitzacions i provisions les partides no deduïbles fiscalment. Incidència fiscal del pagament d'interessos i cànon a entitats no residents. Tractament fiscal de la inversió de reposició. La compensació de pèrdues. Els tipus de gravamen. Les bonificacions. Problemàtica fiscal entorn a la doble imposició jurídica i econòmica. Els incentius fiscals. Repercussions fiscals de l'expansió exterior de l'empresa. Els pagaments a compte de l'impost i el deute tributari.

TEMA 18. L'IMPOST SOBRE SOCIETATS (II). Règims especials: tipologia. Especial referència als règims de transparència fiscal; de les agrupacions d'interès econòmic; dels grups de societats; de les entitats exemptes i de les cooperatives. Règim de les societats de tinença de valors estrangers. Els règims especials per raó del territori.

TEMA 19. LA IMPOSICIÓ SOBRE L'EXERCICI D'ACTIVITATS EMPRESARIALS A L'IRPF. Els conceptes d'activitat empresarial i professional. L'afectació d'elements patrimonials a l'activitat empresarial: requisits i conseqüències. Mètodes i procediments de determinació de la base imposable: el règim d'estimació directa i els d'estimació objectiva per signes, índexs i mòduls, i per quoficients;

implicacions fiscals de l'opció: les obligacions i la seva relació amb el règim especial de l'IVA. La imposició sobre les activitats agràries. El règim de pagaments fraccionats a les activitats empresarials.

TEMA 20. L'OBLIGACIÓ REAL DE CONTRIBUÏR. L'exercici d'activitats empresarials a Espanya mitjançant establiment permanent. Imposició sobre les filials de societats no residents. El procés d'harmonització comunitària a l'àmbit de la imposició directa i en especial sobre la imposició sobre el resultat obtingut per l'exercici d'activitats empresarials.

TEMA 21. RÈGIM FISCAL DE L'IMPLANTACIÓ I PROJECCIÓ DE L'EMPRESA ESPANYOLA A L'EXTERIOR. Requisits. Incentius fiscals.

5^a. PART . LA FINALITZACIÓ DE L' ACTIVITAT EMPRESARIAL.

TEMA 22. Efectes fiscals de la liquidació d'una societat. La desafectació d'elements patrimonials afectes a una activitat empresarial feta per una persona física. Obligacions formals. Les operacions de concentració i escissió empresarial. La desafectació d'elements patrimonials d'un establiment permanent d'una societat no resident. La transmissió inter-vius i mortis-causa d'una empresa individual.

BIBLIOGRAFIA:

Al mercat espanyol no hi ha cap manual que s'ajusti estrictament al programa de l'assignatura. Si més no, es pot consultar el manual fet per Emilio Albi Ibañez i J.L.García Ariznavarreta, "Sistema Fiscal Español", 2 volums., Edit. Ariel, Barcelona del qual hi ha edicions actualitzades anualment i des d'una perspectiva estrictament jurídica, J.J. Ferreiro Lapatza i altres, "Curs de Dret Financer Espanyol" (part especial), Ed. Marcial Pons.

A les biblioteques de la facultat (Econòmiques i Dret) es troben les publicacions més rellevants -llibres i revistes- sobre fiscalitat editades a Espanya i una selecció de les revistes i obres transcendents publicades en anglès, francès, italià,...

TEXTOS LEGALS:

Respecte el sistema tributari es poden consultar les següents recopilacions actualitzades: "Impuestos y Tasas Estatales" (Ed. Tecnos); "Código tributario" (Ed. Aranzadi); "Legislación básica", vol II., Sistema tributario (Ed. Mc Graw Hill), entre d'altres. L'actualització de les disposicions vigents s'ha de fer amb el BOE o mitjançant les col·leccions legislatives actualitzades de Lex nova, CiSS, Impuestos,...

CRITERIS DE VALORACIÓ DE L'ALUMNE:

Les proves de valoració ordinària tindran lloc el **13 de juny** i el **10 de setembre de 1997**. Es pot realitzar un examen parcial sobre els temes desenvolupats fins la data de l'examen (el **31 de gener**). Aquesta prova tindrà un caràcter alliberador amb relació a la convocatòria ordinària de juny del mateix any acadèmic.

Las proves tindran un contingut teòric-pràctic. A aquest efecte els exàmens constaran de dues parts. Una primera part consistirà en respondre un nombre adient de preguntes curtes. La segona part inclourà supòsits pràctics inspirats en els que es realitzaran al llarg de les explicacions docents i en els que es lliuraran resolts als alumnes durant el curs.

La qualificació de la nota serà la mitjana aritmètica d'ambdues parts.

La docència de l'assignatura serà impartida pels professors:

- Sra. Assumpció Cullell,
- Sra. Edith Llobet i
- Sr. Salvador Vila.